

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-366-8-31>

**POSSIBILITIES OF REALIZING INTERDISCIPLINARY
CONNECTIONS IN THE PROCESS OF TEACHING
THE EDUCATIONAL DISCIPLINE “HISTORY OF PSYCHOLOGY”**

**МОЖЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ’ЯЗКІВ
У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ»**

Dzhezhyk O. V.

*Candidate of Psychological Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Psychology
National University “Odesa
Law Academy”
Odesa, Ukraine*

Джежик О. В.

*кандидат психологічних наук,
доцент,
доцент кафедри психології
Національний університет
«Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна*

Struk Ye. V.

*Student
National University “Odesa
Law Academy”
Odesa, Ukraine*

Струк Є. В.

*здобувач вищої освіти
Національний університет «Одеська
юридична академія»
м. Одеса, Україна*

Професійна підготовка практичних психологів, спроможних розв’язувати комплексні психологічні проблеми передбачає цілеспрямоване та послідовне оволодіння здобувачами освітніми компонентами.

Стандартом вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія», затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України № 565 від 24.04.2019 року, галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (далі Стандарт), визначена інтегральна компетентність: «здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов» [2].

Успішність виконання професійної діяльності визначає поступове оволодіння здобувачами вищої освіти загальними та спеціальними компетентностями.

Освітньою професійною програмою підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти передбачені можливості реалізації міжпредметних зв'язків у процесі навчання та створюються умови для визначення індивідуальної траєкторії вже на першому році навчання що, в свою чергу, дасть можливість обґрунтовано та обмірковано обирати освітню компоненту під час «ярмарки» виборчих дисциплін.

Логічне та структуроване викладання теоретичних спецкурсів дає можливість здобувачам вищої освіти не лише оволодіти базовими поняттями, а й викликає певний інтерес до практичних (прикладних) освітніх компонентів.

Так, в процесі викладання освітньої компоненти «Історія психології» здобувачі не лише мають можливість оволодіти знаннями стосовно розуміння процесу становлення психології як науки, а й привести ці знання у систему, зрозуміти логіку розвитку психологічної науки, причини поетапної зміни її предмету, поступове появлення нових психологічних напрямків та відповідне збагачення методами та інструментарієм наукового пізнання.

Таким чином, можна зазначити, що навчальна дисципліна «Історія психології», одна з небагатьох навчальних дисциплін, на кшталт «Загальної психології», яка синтезує знання окремих галузей психологічної науки і стає підґрунтям для вивчення вікової, соціальної, експериментальної психології та інших навчальних дисциплін.

Так, розкриваючи особистий внесок філософів, мислителів, лікарів відбувається формування не лише фундаментальних положень психологічної науки в цілому, а й формування інтересу до інтегральних її частин (клінічна, екзистенційна психологія тощо).

Екзистенційна психологія, до речі є ідеальним прикладом того, як філософія екзистенціалізму знайшла своє практичне застосування у психотерапії та психокорекції.

Інтерес до екзистенційної тематики з боку молоді не випадковий, він обумовлений притаманними їм віку світоглядними проблемами, стимулює мотивацію до навчання, та відкриває перспективи для подальшої професійної орієнтації.

Вже на перших лекційних заняттях з дисципліни «Історія психології» здобувачі вищої освіти, вивчаючи давньогрецьку філософію, усвідомлюють прагнення мислителів зрозуміти та прояснити дійсність звичайних людей.

Фундаментальне філософське питання сенсу життя, яке розглядають Франкл, Ніцше, Хайдеггер, Сартр, Ясперс та інші вказує на невизна-

ченість моральних та етичних орієнтирів, на необхідність переоцінки цінностей та стає основою людської екзистенції.

І тут ми вже говоримо про те, що не лише психологічна наука, а і кожна людина має свою власну історію та володіє власними засобами створення свого «Я».

Принципи екзистенційної концепції людини (життя та смерть, сенс та абсурд, надія та відчай, свобода та відповідальність, любов та тривога) складають основу життєвих виборів та рішень.

На нашу думку, підвищений інтерес здобувачів першого року навчання до екзистенційного напрямку психологічної науки, обумовлений і особливостями психоемоційного стану, викликаний повномасштабним військовим вторгненням.

Сьогодні коли кожна українська родина знаходиться в універсальному екзистенційному стані невизначеності та тривоги, пошук сенсу вже можна розглядати як потребу в осмисленні всього того що відбувається в житті.

Крім того, в умовах військового стану постає нагальна потреба у фахівцях-психологах, здатних допомагати у прикордонних ситуаціях: як у ситуаціях життєвої кризи, коли розпадається звичний хід подій, так і в ситуаціях непоправної втрати, коли ситуація вже не підлягає зміні і потребує виключно прийняття її нездоланності та неминучості.

Психологічна готовність до практичної діяльності майбутніх психологів – це результат довготривалого навчального процесу, який вимагає своєчасного формування у здобувачів фахових знань та компетентностей на кожному етапі професійної підготовки.

В Законі України «Про вищу освіту» компетентність розглядається як динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, і саме вона визначає здатність фахівця успішно здійснювати професійну діяльність [1].

Саме тому, освітньо-професійною програмою на рівні бакалаврату, створеною на основі Стандарту, освітня компонента «Історія психології» передбачає такі програмні результати навчання як здатність аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання, розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань, здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань відповідально

ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Література:

1. Закон України «Про вищу освіту». *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2014. N 37–38. Ст. 2004. (редакція від 16.09.2022 р.). [Електронний ресурс]. Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 25.10.2023).

2. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» від 24.04.2019 № 565. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standartu/2021/07/28/053-Psykholohiya-bakalavr.28.07-1.pdf> (дата звернення 25.10.2023).